

4037214 PHPH/M :สาขาวิชาเอก:สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์;วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

ศัพท์สำคัญ : โปรแกรมสุขศึกษา/พฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วง

สง่า ไชยรักษ์ : ประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาต่อพฤติกรรมของมารดาในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอป่าค้อ จังหวัดยโสธร (THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM ON MOTHERS' BEHAVIOR FOR PREVENTIVE DIARRHEAL DISEASE IN CHILDREN UNDER 5 YEARS OF AGE, PATIU DISTRICT YASOTHON PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมจิตต์ สุพรรณทัศน์,Dr.P.H., วาสนา จันทร์สว่าง,นศ.บ.,ศศ.ม., พัทธยา จารุพูนผล,พ.บ., 272 หน้า. ISBN 974-663-144-6

การศึกษาวิจัยทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาต่อพฤติกรรมของมารดาในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอป่าค้อ จังหวัดยโสธร โดยการคัดเลือกกลุ่มอาสาสมัครแกนนำสุขภาพ และอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสุขศึกษาแล้วแกนนำสุขภาพมาจัดโปรแกรมสุขศึกษาแก่มารดาเด็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำนวน 141 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 71 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 70คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษาที่ดำเนินการโดยอาสาสมัครแกนนำสุขภาพที่ผ่านการฝึกอบรม 3 วัน แล้วนำความรู้ไปจัดกิจกรรมสุขศึกษา ให้ความรู้ทางหอระฆาข่าว การบรรยาย การสนทนากลุ่ม การฝึกปฏิบัติการป้องกันโรคและการติดตามเยี่ยมบ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ความรู้ การรับรู้และพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ 2 ครั้งก่อนและหลังการทดลองหลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Student's t-test, Pair Sample t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง และภายในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเป็นโปรแกรมสุขศึกษาทำให้กลุ่มมารดามีความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรง และการรับรู้ผลดีของการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น มีพฤติกรรมปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วงที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้แนวทางการจัดโปรแกรมสุขศึกษาโดยอาสาสมัครแกนนำสุขภาพ ไปใช้ในการแก้ปัญหาโรคอุจจาระร่วงและปัญหาสาธารณสุขอื่นๆในชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพของตนเองต่อไป